

TABOR

TABOR izhaja vsak dan, razen nedelje in praznikov, ob 18. uri s datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti K 30.—, za izposojništvo K 50.—, dostavljen na dom K 24.—, na izkaznico K 30.—. Inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi TABORA, MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 4.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, priloge, desno. Telefon št. 24. ŠHS poštnoštevilni račun šte. 11.187.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Knjiznica liceja

Leto: III.

petek 24. marca 1922.

Številka: 69.

Koncentracija slovenskih republikancev?

Maribor, 23. marca.

Pred tedni že so nam javili o vstopu obeh narodnosocijalnih poslancev v nekakšen republikanski klub Narodne skupščine.

Slovenski zemljoradniki so na svojem konventiklu v Celju minolo nedeljo izjavili, da so republikanci in so pozdravili Radičev republikansko stranko kot zaveznico.

V naši klerikalni stranki se že od prevrata sem bje hud boj med dvema strujama: med republikansko in med monarhistično. Ob prevratu bi bila stranka po receptu dr. Gosarja, Jarca in gotovo zajadrala v republikanske vode, da ni bil dr. Korosec vseeno še močnejši. V njem pa je nad republikanstvom madžarska želja po udeležbi v vladi. Stranka se sicer oficijelno doleže še »drži discipline«, kakor pravi ljubljanski »Slovenec«, toda že parkrat se je na strankinih občnih zborih pokazala močna republikanska struja. Dokument mariborskih zaupnikov to znova potrjuje. Tudi ekspozent klerikalne stranke, socialist Propeluh v od klerikalcev podpiranem »Avtonomistu« odločno udarja na republikansko struno. Mariborska »Straža« pa z velikim zadovoljstvom ugotavlja, da »vse tišči v republikanski tabor«.

Motivi za republikanstvo navedenih strank so seveda zelo različni. Narodni socialisti dobro čutijo, da po novem volilnem zakonu za avtonomne občine in tudi po predvidenem volilnem zakonu za občine in za narodno skupščino skoraj nič ne pomenijo. Zato njihovi odsovražti proti demokratom zaslepljeni voditelji skušajo zapeljati svoje ovčice v zveze s strankami, ki proglašajo republikanstvo za nebesa na zemlji, s socialisti in klerikalci.

Zemljoradniki, ali da se točneje izrazimo, g. dr. Novačar, s svojim poskusom, ustanoviti zemljoradniško stranko v Sloveniji, doživel žalostni polom. G. Avramović, ki ga je dozdaj finanširal, je, kakor čujemo, zadrnil svoj mošnjček. Morda se usnili Radič in prevzame »Našo vas« v svojo režijo? Poskus nič ne stane: proglasimo se torej za republikance in zvežimo se z Radičev republikansko stranko! Vsekakor idealen motiv za republikansko idejo!

Naši klerikalci končno uvidevajo, da so njihove sanje o nadvladi v avtonomni Sloveniji za vselej splavale po vodi. To kaže očitno izjava njihovega poslanca dr. Mazzija, ki jo je glasom »Slovenčevca« poročila podal v seji Narodne skupščine dne 21. t. m. in v kateri stoji med drugim: »S tem zakonom (o oblasti in srezki samoupravi) se uničujejo ideali o svobodi, o katerih se nekdanji sanjali Hrvati in Slovenci in s katerimi so se tolažili za bodočnost.« Zamenjajte besedo svoboda z besedo nadvlada in besedo Slovenci s klerikalci, pa imate pravilni smisel tega stavka. Je to labodja pesem slovenskih klerikalnih avtonomistov, ki vidijo za vedno pokopane svoje nade na nasilno persekucijo vsega naprednega življa na Slovenskem. Zato tudi prav prirčno koketirajo in hočejo slovensko republiko po vzoru Radičevem, brez Beograda in proti njemu, na rovaš razrušenja edinsvene države.

In da se postavi krona vsemu, pride Peskova »Jugoslavija« ter postavi tezo: Glavna politična zahteva avtonomističnih strank je, da stvorijo enotno koalicijsko stranko. Torej koalicija ali če hočete tudi koncentracija slovenskih avtonomistov, slovenskih republikancev je na obzoru. Kako bo veselo, ko bodo tvorili narodni socialisti, soc. de-

D'Annunzio krivec zadnjega puča fašistov na Reki.

Koalicijska vlada na vidiku?

ZM Zagreb, 22. marca. Reška jugoslovenska stranka je objavila danes dva zanimiva dokumenta, od katerih ima fotografske kopije. Iz teh dokumentov je jasno razvidno, da je ves preobrat na Reki organiziral D'Annunzio. V njih se navajajo podrobne navedbe glede odhoda fašistov iz Trsta in drugih krajev Julijske Benečije. Nadalje se pravi v enem izmed teh dokumentov, da je D'Annunzio odredil mobilizacijo fašistov.

Sklepi pariške reparacijske komisije glede nemških plačil.

DKU Pariz, 23. marca. (Havas). Reparacijska komisija objavlja sklepe, ki jih je izdala glede nemških plačil 1. 1922. Od zahtevanih 720 milijonov zlatih mark v gotovini se bodo odšteli zneski, ki so bili plačani 1. 1922. Ostanek se ima poravnati v mesečnih obrokih, ki so določeni na dobo od 15. aprila do 15. decembra 1922. Od 1450 milijonov v naravnih plačilih, ki jih mora Nemčija plačati tekom letošnjega leta, prejme Francija 950 in zavezniki 500 milijonov. Če pa Nemčija ne bi mogla izpolniti svojih obveznosti glede plačila v naravnih, tedaj bo reparacijska komisija zahtevala preostale zneske po vrednosti koncem letošnjega leta. Komisija bo 31. maja ugotovila koliko in kaj je plačala Nemčija do tega časa in bo na to odredila potrebno za iztirjanje nadaljnjih zneskov.

Poraz albanskih vstajev.

ZM Beograd, 22. marca. Iz Prizrena poročajo, da so bili vstaji v Albaniji popolnoma poraženi. Razbežali so se večinoma v nevtrarno zono med našo državo in Albanijo, kjer neprestano vznemirjajo albansko mejo. V nekaterih okrajih v Albaniji je bilo proglašeno obsedno stanje.

Blagovni promet na državnih železnicah ogrožen?

ZM Beograd, 22. marca. Govori se, da bo zagrebško ravnanje državnih železnic v bližnjem času ustavilo blagovni promet. Poved k temu je dala Madžarska, ki noče vrniti naših strojev, poslanih na Madžarsko v svrhu popravila. Madžari pa baje močejo vrniti strojev radi tega, ker naša država ni poravnala računa za prejšnja popravila.

Stavka visokošolcev v Sofiji.

ZM Sofija, 22. marca. Slušači tukajšnje univerze so stopili v stavko, ker je minister za prosveto upokojil 23 vseučilišnih profesorjev. To pa radi tega, ker so se ti profesorji protivili reformi o bolgarskem pravopisu, ki jo je hotel uvesti prosvetni minister. Akademski senat je v znak protesta prekinil vsa predavanja.

Madžarski begunci.

DKU Budimpešta, 22. marca. »Magyar Hirlap« poroča, da prihajajo iz onih pokrajin, ki jih je morala Madžarska odstopiti drugim državam, še vedno številni begunci. Tekom zadnjega polletja je došlo 10.200 beguncov, med temi 8000 samo iz Sedmograške.

S konference strokovnjakov v Londonu.

DKU London, 22. marca. Kakor se poroča, se je konferenca strokovnjakov včeraj dopoldne in popoldne bavi la izključno z ruskim vprašanjem.

DKU Pariz, 22. marca. Preki sod na Reki je ukinjen. V konstituenti, ki je imela včeraj svojo prvo sejo, so fašisti in nacionalisti sklenili, da bodo sodelovali pri sestavi koalicijske vlade. Tudi Zanella, ki biva začasno v Bakru, je priporočal avtonomistom, naj stopijo v koalicijsko vlado.

DKU Pariz, 22. marca. (Havas). »Temps« prinaša naslednje podrobnosti o garancijah, ki jih je reparacijska komisija naložila Nemčiji: Vsa bremena, ki jih določa versailleska mirovna pogodba, morajo biti sprejeta v budžet nemške države. Do 31. maja se morajo izdati potrebni ukrepi, da se bodo pomnožili državni dohodki. Kontrola dohodkov in izdatkov izvršuje reparacijska komisija, da na ta način nadzoruje izvrševanje predpisanih ukrepov. Nemčija bo morala najeti notranje in zunanje posojilo, za slučaj, da se posojilo ne bi dalo realizirati do določenega roka, snuje reparacijska komisija načrt za oddajo nemškega kapitala potom hipotek na realne, premične in nepremične vrednote. Proti odtoku kapitala čez mejo bo reparacijska komisija izdala posebne odredbe in uvedla odgovarjajočo kontrolo.

Naš atenski poslanik na potu v Beograd.

ZM Beograd, 22. marca. Včeraj je odpotoval naš poslanik na Grškem, Balugdič, iz Aten v Beograd.

Odpravljena kupčija s človeškim mesom.

DKU London, 22. marca. Angleške oblasti v Hongkongu so sklenile, da odpravijo star kitajski običaj prodajanja mladih deklic.

Izplačilo češkoslovaškega in angleškega kredita Avstriji.

DKU Dunaj, 22. marca. Iz Praga je dospelo uradno poročilo, da se bo kredit v smislu pogodbe s Češkoslovaško danes izplačal in je od tega dne na razpolago avstrijske vlade.

DKU Dunaj, 22. marca. Zastopnik angleškega zakladnega urada na Dunaju, Mstr. Joung, je dal z ozirom na odobritev zakona o uporabi zunanjih kreditov po avstrijskem parlamentu angleški kredit avstrijski vladi na razpolago.

Borza 22. marca.

Curih: Berlin 174, Newyork 514, London 2252, Pariz 4640, Milan 2615, Praga 887, Budimpešta 064, Zagreb 155, Varšava 013, Dunaj 007.

Beograd, Dunaj iskani po 120 zaključen po 122, Berlin 2932, London 360, Pariz 653, Praga 14950.

Zagreb, devize: Berlin 118—120, Bukarešt ček 280, Milan 1605—1620, London izplačilo 1370—1380, ček 1350, Newyork ček 290—294, Pariz 2950—3000, Praga 598—605, Svica 5900—6000, Dunaj 465—510, Budimpešta 43—47, Varšava 950—11, valute: dolar 285—292, 20 K v zlatu 900—, funti 1350, napoleoni 900, leji 245, lire 1575, madž. krone 40—.

mokrat, klerikalci in zemljoradniki enotno politično stranko pod egido očeta Radiča!

Stvar je smešna in vendar tudi boko resna. Ne gre za nič več in za nič manj nego za — državo samo. Vsi ti elementi, ki se jim niso izpolnile njihove želje, streme za tem, da razrušijo s krvjo stotisočev priborjeno svobodno državo.

To je glasen opomin vsem zavednim in patrijotičnim državljanom, da se strnejo proti takim poskusom v močno enotno falango napredne politične organizacije, katere temelji je demokratsko pojmovanje nalog naše narodne družbe v gospodarskem, kulturnem in socialnem delu, da se strnejo vsi tisti, ki jim je edinstvo naroda in države politični evangelij.

Za 9. aprila 1922. bo klican v Maribor zbor vseh onih, ki dobro hočejo in mislijo. Pripravimo se, da stvorimo teden zid proti vsem, ki iz užaljenih ambicij skušajo podirati temelje naše svobode.

Proti koaliciji republikanskih in avtonomističnih razdiralcev postavimo koalicijo vseh dobromislečih!

Prosvetno delo v Primorju.

Gorica, 20. marca.

Ko so nenadoma in nepričakovano 1. 1918. zamorile naše velike narodne sanje italijanske čete ter nas odrezale od jedra našega naroda, smo povsili glave in tudi roke. Nismo se mogli vziveti v misel, da bo ta okupacija postala aneksija; ne da bi mislili na kako lastno obrambno, narodno, ali prosvetno delo, smo prekrizanih rok čakali odredbe, ki naj bi jo nam prinesla pariška mirovna konferenca. Čakali smo in čakali in niti tedaj, ko je že ves svet vedel, da ostane Primorje definitivno pod savojskim žezlom, mi sami tega nismo verjeli. Niti na dan aneksije se nismo verjeli vsi. Toda po tem praznem čakanju in po tej noči naših brezplodnih sanj je kmalu prišlo ju tro spoznanja in s tem obenem jutro prerojenja in resnega dela.

Vdali smo se v usodo, sprijaznili smo se z njo, s teškim srecem sicer, toda s samozvestjo, na katero smo lahko ponosni. Če že moramo biti ločeni od naše narodne celote, podložni tujemu gospodarju, naj bo, toda naših narodnih posebnosti in našega prepričanja ne smemo izgubiti. Polujčevalni laški naskok moramo odbiti z enako močnim ali še močnejšim narodnim in prosvetnim delom. Naše ljudstvo mora ostati slovensko, da pa se to tudi res zgodi, je treba da ga prosvetno prebudimo še bolj ter dvignemo še na višjo stopnjo, nego je bilo poprej. Naše širše ljudske mase so stale že poprej kulturno mnogo višje nego italijanske, to so nam priznali sami tudi tisti Italijani, ki so prišli k nam iz stare Italije, trdno prepričani, da bodo našli v našem Primorju neka-ko albansko kolonijo primitivnih, barbarovskih ljudi. Znano pa je bilo tudi, da je bil od slovenskega naroda narodno in prosvetno najbolj dozorel del ravno naše Primorje.

S tem prepričanjem in z zavestjo, da je v narodni obrambi važnejša kulturna, nego politična probuja, ker bo le res kulturno zrel narod zrel tudi politično, da je takorekto kulturna podlaga za politično samozavest, smo se lotili dela, ki rodi že danes krasne sadove. Prosvetno delo v naši deželi še nikoli ni bilo tako živahno, kakor je ravno sedaj in prepričan sem, da daleč prekaša naše delo tamkaj, posebno kar se tiče dežele, vasi in manjših krajev. Pri nas je skoro ni več vasi, kjer

ne bi imeli izobraževalnega društva, pevskega društva, tamburaškega društva, dramatičnega društva, telovadnega društva itd. Prosvetno društveno življenje je v najlepšem razvoju. Naš dnevnik, tržaška »Edinost«, se širi od hiše do hiše, ni je vasi, kjer ne bi imel večje število naročnikov, istotako pa je razširjena tudi naša »Goriška Straza«, ki izhaja trikrat na teden. Intelligencia, pa tudi mnogo preprostega ljudstva, čita leposloven, pri nas v Gorici izhajajoči mesečnik »Mladiko«, na katero smemo biti upravičeno ponosni. Glasilo prosvetnega dela je postal naj-novejši mesečnik »Prosveta«; naše žens-tvo ima tudi svoje glasilo, tržaško »Jadranko«, naši malčki pa »Novi rod« in mladinski list. Učitelstvo ima svoje glasilo »Učiteljski list«, snuje pa se še več drugih strokovnih listov, nekateri so že pričeli izhajati, drugi prično v kratkem. Razveseljiva je tudi književna produkcija. Na čelu stoji Goriška Matica, nekako v smislu Mohorjeve družbe in Slovenske Matice ustanovljeno društvo, ki izdaja vsako leto koledar in dvoje knjig, pozneje jih bo izdajala več. Goriška Matica je ime-la lansko, to je drugo leto, okrog 30.000 članov, letos pa jih bo nedvomno do-segla že 40.000. Kako ogromno je to število za naše razmere, se razvidi, ako se pomisli, da je Mohorjeva druž-ba, ki izdaja knjige za slovenska ozem-lja, imela v najboljših časih komaj 80.000 članov, komaj za polovico več. Poleg teh rednih publikacij pa izha-jajo redne knjige naših primorskih pisateljev in umetnikov v Trstu in v Gorici. Mnogo pa naročajo in čitajo naši ljudje tudi časopise in knjige, iz-hajajoče v Jugoslaviji. Naše knjižnice, ki bodo kmalu v sleherni vasi, naraščajo vedno bolj, z njimi pa tudi šte-vilo čitateljev. Imamo pa še druge ve-like prosvetne načrte, ki jih bomo u-resničili tekom prihodnjih let.

Strokovne in prosvetne organizacije se vedno bolj širijo. Tako so združeni naši pravniki v organizacijo, ki izdaja svoj list »Pravni vestnik«, duhovniki v organizacijo za glasilo »Zbor«, učitelji so združeni v močno zvezo, notar-ski in odvetniški uradniki osnujejo te dni svojo organizacijo, istotako bančni uradniki, kulturni delavci pa snujejo »Društvo umetnikov in znanstveni-kov«, ki bo kakor se zatrjuje, pričelo izdajati lastno kulturno revijo. Tudi telovadne in sportne ter planinske or-ganizacije se vedno bolj izpopolnjujejo. V najnovejšem času se je tudi porodila misel ustanoviti gledališko družbo, ki bi s poklicnimi igralci gostovala redno po vseh naših večjih krajih. V krat-kem se tudi glasbeno življenje organi-zira na novi, širši podlagi.

Iz vsega tega je jasno razvidno, da naš narod v Primorju ne propada, am-pak da se kulturno in narodno dviga ter bo dosegel, ako se bo to delo nada-ljevalo v tem tempu dalje, o čemur pa

ne dvomimo, v kratkem tako visoko stopinjo, kakoršne ni dosegel noben drug del našega naroda v svobodni državi, pa tudi ne širše plasti »kulturne« Italije. Mi probujamo s kulturnim de-lom tudi najširše plasti, vse kraje, da, celo pozabljene brate Beneške Sloven-ce. Tudi med nje, preko mej stare Ita-lije, smo že prinesli val novega, živah-nega prosvetnega in narodnega življe-nja. Italijani nam delajo sicer mnogo zaprek, toda naša kulturna moč bo pre-magala sčasoma popolnoma tudi njih-o-vo nasilje. P—č.

Politične vesti.

* **Kako lažejo klerikaleci.** Ljubljansko klerikalno glasilo »Slovenec« je prinesel predvčeršnjim pod debelim naslovom iz Beograda brzojavno vest, da je minister dr. Kumanudi snedel svojo besedo glede vnešenja postavk za katoliško vero in katoliške prosvetne zavode ter pri tem seveda neotesano napadel g. ministra. Ta vest pa je bila tako debela laž, da se je celo sam »Slovenec« zbal ter prinesel včeraj dru-go vest, v kateri se pere, češ, da je prišla predvčeršnjaja vest v svet le vsled »nesporazumljenja«, čečim je minister dr. Kumanudi v resnici sprejel vse predloge katoliškega episkopata. To je bila enkrat laž, katero je »Slovenec« previdno popravil. Prepričani pa smo, da jo bo »Straza«, kljub »Slovenčev-mu« demontirala serviralu svojim čitate-ljem kot golo resnico.

* **Dogodki na Reki.** Člani avtonomaške večine (Zanellisti) izjavljajo, da ne priznavajo sedanjega stanja na Reki in očitajo italijanski vladi hinavsko in izdajsko postopanje napram svobodni reški državi. Seja konstituante dne 21. t. m. se je udeležilo le 12 članov, in si-cer 10 nacionalistov in 2 s silo privede-na avtonomaša. Ta »rumpiparlament« je izvolil renegata Ossoinaca za pred-sednika reške vlade in države. Prebi-valstvo pričakuje intervencije Male antante.

* **Krivda Italije na reških dogodkih.** »Politika« poroča iz uradnega vi-ra: Izjava italijanskega ministrskega predsednika Faeta in zunanjega mini-stra Schanzera, da italijanske vlada spoštuje vse obveze in da hoče izvesti rapalsko pogodbo, je napravila v Beo-gradu povoljen utis. Na drugi strani pa se vidi iz teh izjav, da je italijanska vlada o preobratu in dogodkih na Re-ki napačno informirana. Po nedvornih dejstvih in po popolnoma nepristranskih pričah je dognano, da se je pri-pravljaj preobrat na italijanski tleh in da so ga izvedli italijanski državljani; pri tem je sodelovalo le neznatno število reških državljanov. Fašisti so prišli iz Trsta, torej iz italijanskega teritorija. Kraljeva italijanska morna-rica in njena posadka, ki je ukrcana v reškem pristanišču, je brez vsakega

ugovora dopustila, da se je za bombar-diranje vladne palače uporabila itali-janska vojna ladja M. A. E. 48. Glavni napad na kopnem pa se je izvršil iz italijanskega poslatništva na Reki. — Italijanska posadka in orožništvo na-pada ni preprečila, temveč se ga je celo sama udeležila ter imela pri tem več mrtvih in ranjenih, med temi celo eden višji italijanski častnik. Vsi so bili sve-čano pokopani na pokopališču v Opa-tiji. Vse to se da dognati na licu mesta, seveda ne sme biti komisija italijan-skih fašistov.

* **Anglija proti mali antanti?** — »Temps« prinaša daljši članek, v kate-rem razpravlja o genovski konferenci. Po mišljenju francoskih službenih kro-gov se na genovski konferenci ne bo razpravljalo mnogo o mirovnih odno-sajih Evrope, temveč se bo bil boj, pri katerem bo branil vsakdo svojo in svo-jih »prijateljev« svobodo. Opozarja pri-tem na nek angleški načrt, ki predvi-deva, da je vsaka podpora Poljske, Rumunske, Češkoslovaške in Jugosla-vije odvisna od sprejema zavezniške kontrole glede davkov in železniškega prometa. Vsaka v poštev prihajajoča država bi morala izdelati nov program finančne in upravne reforme, ki bi ga morala narodna skupščina odobriti. — Krediti bi se potem dovolili v razmerju izvršene reforme. V vsaki državi bi se osnoval poseben finančni svet, čegar mišljenje bi bilo pri dovoljevanju kre-ditov moradajno. Ta finančni svet bi obenem vršil nadzorstvo nad uporabo kreditov in bi po potrebi lahko upo-rabljal tudi inozemske tehnične moči za reorganizacijo javne službe. Države bi morale dati vrh tega za sprejeta po-sojila zanesljive garancije, s katerimi bi upravljal finančni svet. Francija je, kakor pravi »Temps«, odločno proti te-mu načrtu.

Dnevna kronika.

— **Dr. Kukovec za Prekmurje.** Posl. dr. Kukovec je naslovil na ministra saobračaja interpelacijo, zakaj še ni razpisana licitacija za zgradbo žel. pro-ge iz Murske Sobote v Ormož in zakaj se še ni počel promet iz M. Sobote v Hodoš. Tudi je skupno s posl. dr. Kriz-manom pri fin. ministru interveni-ral za carine prost uvoz prehrane za siromašno prebivalstvo Prekmurja in Medjimurja.

— **Malenkostni muslimani.** Minister za pošto in brzojav je izdal novo nare-dbo, po kateri morajo uradniki in urad-nice pri pošti in pri brzojavu, kadar so v službi nositi službeno uniformo s čepico s senčnikom. To pa je musli-manske uradnike v Bosni in Hercego-vini tako razburilo, da so zahtevali od svojih ministrov, da preprečijo izvedbo te odredbe ter jim dovoli nositi mesto te čepice fes. Poštni minister je na to-zadevno intervencijo sedaj res dovolil,

da smejo muslimanski uradniki nositi v službi običajne šajkaše, izven službe pa tudi fes. K običajem muslimanske vere spada namreč tudi prepoved noš-nje pokrival s senčniki. Radi tega so muslimanski vojaki tudi v avstroogr-ski armadi nosili fese in ne navadnih avstrijskih kap.

— **Konec šolskega leta na naših srednjih šolah bo letos dne 1. julija.**

— **Prepovedani brošuri.** Brošuri »Das Geheimnis der Willenskraft« in »Phantasie und Sittlichkeit«, ki sta izšli nedavno v Gradcu, sta v Jugoslaviji prepovedani.

— **Novi vrelec nafte in asfalta v naši državi.** Te dni so odkrili pri Bo-rojevici v Crni gori vrelce nafte, na Sopovem polju v Hercegovini pa vrelce asfalta.

— **Smrt starega Primorca.** Prejšnj teden je umrl v Zakojci pri Hudajužini v 95. letu starosti Jakob Bevk, ded pesnika in urednika Franceta Bevka. Mož je kljub visoki starosti še čital časopise in knjige. Od leta 1848—1856 je bil vojak ter se udeležil avstrijskih vojen na Laškem pod starim Radeckym. Zapustil je celo vrsto vnukov in vnukinj ter pravnukov in pravnukinj.

— **Protialkoholna in protituber-kulozna razstava v Splitu.** V novi zgradbi zdravstvenega odseka v Splitu so te dni otvorili razstavo proti alkoholu in tuberkulozi. Razstavljenih je mnogo slik in lepakov, ki opisujejo nazorno kvarne posledice uživanja alkohola, ve-neričnih bolezni ter vzroke tuberkuloze.

— **Slovinci na Kosovem polju.** Med onimi goriškimi Slovenci, ki so izgubili v vojni svoje domove in svoja imetja ter so morali iskati zatočišča kot begunci v avstrijskem zaledju ter so ostali tudi še po preobratu v Jugoslaviji, se je vzbudila misel, naseliti se na Kosovem polju. Po tozadevni intervenciji na pri-stojnem mestu so dosegli, da se jim na Kosovem polju v bližini Prištine podeli velik kompleks zemlje, na kateri si lah-ko zgrade nove domove in nove vasi. Ker se bliža pomlad, se te dni izvrši prva naselitev. Prvi transport kolonistov je že na poti v novo domovino. Slo-venski kolonisti na Kosovem si bodo zgradili tudi lahko slovensko šolo, cer-kev in župnijo.

— **Rodbinska žalolgra v Gorici.** Prejšnji teden se je odigrala v Gorici na trgu del Cristo razburljiva rodbinska žalolgra. Tam sta stanovala dva zakon-ca, ki sta se bila preselila po prevratu iz Vidma. Zivela sta v večjih prepirih, mož je bil pijanec ter se je bil poročil le radi ženinega premoženja, katerega je polagoma zapravljaj. Zadnjič sta se zopet sprla. V prepiru je mož zagrabil za samokres ter vstrelil ženo. Žena je bila v drugem stanju ter je imela poleg tega tudi dva mala otroka. Morilca so takoj prijeli.

Božidar Borko:

Ruska in jugosloven-ska literatura.

V februarški številki zagrebške re-vije »Nova Evropa« je objavil ruski profesor Anjičkov zanimiv in lep čla-nak: »Šta mogu dati Jugosloveni Ru-sima«. Predvsem razpravlja o tem, kaj lahko dajo Rusi Jugoslovenom. Kako ogromna je ruska literatura! Prevodni literaturi skoraj ni primere. Nikjer se ni prevajalo toliko kot v Rusiji. Vsa važnejša dela francoske angleške, nem-ške, italijanske itd. literature so v pri-meroma kratkem času izšla v Rusiji. V ruskem jeziku najdeš izborne prevode antičnih pesnikov, vso srednjeveško literaturo, veliko izbiro eksotičnih produktov vzhodnega duha; predsta-vitelje vseh evropskih literarnih in znanstvenih struj od humanizma gor do ekspresionizma. »Ruska literatura je postala svetovni Logos«. Odkar je izdajanje knjig svobodnejše, rastejo nove knjižnice takorekoč v neizmernost. Ruska revolucija ima to zaslugo, da je vzbudila ogromen interes za li-teraturo, za čitanje in za javna vpraš-anja. Maloštevilne knjige, ki izhajajo pod sedanjim režimom v Rusiji, se ti-skajo v velikanskih nakladah. Ko se bodo razmere ustalile in bo dana lite-rarnemu, znanstvenemu, kakor tudi založniškemu delu možnost svobodnega razmaha, bo svet ostrmel pred velikau-

ske produkcije v Rusiji. Že zaradi o-gromne prevodne literature se izplača učiti rusko, ne glede na divne zaklade ruskega duha, ruskega mišljenja.

Prof. Anjičkov priporoča, da se na-vežejo kar najučili stiki med jugoslo-vensko in rusko literaturo. Dela naših pisateljev bi se prevajala v ruščino in čitala od Uzhoroda do Vldivostoka. To bi bila velika pridobitev za jugoslov. pisatelje in kulturne delavce sploh, dala pa bi tudi mogočne impul-ze vsemu našemu vstvarjanju. Anjič-kov opozarja na poljski vzgled. Kljub temu, da med Rusi in Poljaki ni bilo nikdar pristranejših odnosov, so ven-dar nekateri poljski pisatelji izdajali svoje spise v obeh jezikih. To jim je prineslo obilo materijelnih koristi, hkratu pa razneslo njihovo ime po o-gromnih dimenzijah ruskega jezika. Prof. Anjičkov predlaga, da bi se ta vzajemnost osnovala na čisto trgovski podlagi, brez vsake politične primesi. Pri nas bi se širile ruske knjige; v ruščino bi prevajali in v ruskih založ-ništvih izdajali naše avtorje: pesnike, pisatelje, dramatike. Z realizacijo tega načrta bi se moglo začeti takoj. Rusi imajo velike knjigarne in založništva v Berlinu in v Parizu. Ruska emigra-cija vseh struj bi lahko sodelovala pri tej akciji.

Izvajanja prof. Anjičkova so aktu-elna in treba je, da najdejo širok od-mev v jugoslovenski javnosti. Prof. Anjičkov nam je odprl krasno per-

spektivo. Ugotovim naj samo par po-javov, ki jih vidim:

1. Mi Jugosloveni nimamo svetov-nega razgleda. Vse, kar se je ustvar-jalo pri nas, nosi obeležje ozkega ob-zorja, slabokrvnosti, nezadostne asim-ilacije svetovnih sil in disimi-lacije nacionalnih sil. Naše obzorje je treba razširiti, kakor se je razširil naš političen pomen. Nazorno bi to izrazil tako-le: Dokler Sava teče med plani-nami in bregovi, je ozka in deroča. Ko jo sprejmejo vase široke ravnine, se razširi, umiri in postane plovna. Tudi naša kultura mora najti tako izhodišče v svet, v široke svetovne dimenzije.

2. Ruski narod je velik; krog ruske-ga jezika širok. Velika revolucija je neizmerno dvignila pomen in ugled ruskega jezika, ruske kulture. Danes je obzorje še kalno, stvari še niso jasne in čiste. Ali ruski jezik se širi po vseh delih sveta. Daleč na Kitajskem, v Južni Ameriki in skoraj v vseh evrop-skih državah izhajajo ruski listi. Ru-ska založništva izdajajo prevode v vseh evropskih jezikih. Nikdar se ni toliko prevajalo v ruščino, nikdar ni evropsko občinstvo toliko srkalo ru-skega duha kakor danes. Rus je postal v domovini revolucionar in v tujini Ahasver, da je odrešil svoj narod in razsvetlil temo med zapadom in izto-kom.

3. Ruski kulturni zakladi naj posta-nejo tudi jugosloven. solastnina. Par-ticipirajmo na njih s svojim duševnim

kapitalom in uživajmo bogate obresti. Ruščina bodi naš drugi jezik, svetovni jezik. Doslej smo stali pod vplivom nemškega jezika, nemške kulture. Da-nes si volimo prosto po svoji volji. Ali nam lahko znanje ruščine nadomesti znanje drugih svetovnih jezikov? Res je da ostanemo še vedno pod vplivom za-pada in da bo naše gospodarsko živ-ljenje v ožjem stiku z zapadnimi go-spodarskimi centri, torej tudi z Nem-ci, Francozi, Italijani, Angleži. Vse to pa še ni dovolj tehten razlog, da bi mo-rali postati tip poliglotov. Za nas je važnejši harmoničen razvoj nacional-ne kulture, ki bo rasla na domači gru-di, svetovno hrano pa bi sprejemala skozi široko okno nam sorodnega nara-da. Ruski jezik je za nas veliko lažji in enostavnejši kakor na pr. franco-ščina ali angleščina. Ruska literatura nam nudi skoraj vse. Boljše kot slabo, pomanjkljivo »znanje« katerega izmed tujih svetovnih jezikov je temeljito znanje ruskega jezika. Če uvažimo, da se pri velikih zapadnih narodih, ki se doslej niso pečali s tujimi jeziki, vedno bolj cenijo vrednost in moč ruskega je-zika in da bo ta jezik igral še veliko vlogo na iztoku (čimbolj bo padel po-litični vpliv Angležev in Francozov, tembolj se bo uveljavljal ruski vpliv) — če uvažimo še vse prednosti, ki jih ima naš narod v zakladnici ruskega duha, tedaj moramo spoznati, da nam Ruse nude neizmerno in da se moramo le posluževati vseh teh ugodnosti

JDS.

Soja širšega odbora krajevne organizacije demokratske stranke v Mariboru je v ponedeljek dne 27. marca ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu važen razgovor, zato prosimo polnoštevilne udeležbe vseh članov.

Mariborske vesti.

Maribor 23. marca 1922.

m Za »Jugosl. Matice«. Učenci deš. osn. šole I. in vajenci trg. nadaljevalne šole so v kratki dobi 2 mesecev za Jug. Mat. nabrali 13.000 komadov sortiranih znamk. Učenci, šole, posnemajte!

m 13.000 rabljenih znamk je podaril tukajšnji podružnici Jug. Matice gosp. nadučitelj F. R. Vabič. Lepo urejeno zbirko so nabrali učenci I. m. š. deške lj. š. in trgovske nad. šole. V posnemajte! Podružnica Jug. Matice.

m Razdelitev vlog v Sattnerjevi »Assumptio«. V veličastni Sattnerjevi skladbi »Assumptio« (Vnebovzetje) nastopata Marija (sopran), Angel (tenor) in stopa Marija (sopran). Prva vloga pripovedovalca (bariton). Prva vloga bo pri koncertu Dijaške kuhinje v rokah naše spretno sopranistkinje gospe M. Družovičeve, druga gosp. notarja Ašiča, tretja pa gospoda opernega pevca Štamparja. Zbor angelov bodo zastopali gojenci in gojenke državnega moškega učiteljskega v Mariboru — 180 moških, godbeni del pa je prevzela popolna mariborska vojna muzika. Vodstvo vsega umetniškega večera bo v rokah našega priznanega glasbenika gospoda profesorja Družoviča, ki je nastudiral veličastno delo v teku proučevala z veliko ljubeznijo, pa tudi z neumorno požrtvovalnostjo.

m Koroški Slovenci imajo svoj redni sestanek v petek dne 25. III. ob 20. uri (8.) zvečer v hotelu »Union«, to pa radi sobotnega praznika. Nadalje so sestanki redno ob sobotah.

m Vstopnice za koncert Dijaške kuhinje se dobe v trgovini gospe Zlate Brišnikove v Slovenski ulici, prodaja jo pa jih tudi gojenci in gojenke državnega moškega učiteljskega. Vsak naj si vstopnico pravočasno preskrbi, ker bo dvorana gotovo v kratkem razprodana. — Cene vstopnic se razvidne iz letakov.

m Primorski dijaki priredijo v ponedeljek, dne 27. marca 1922. ob 20. uri (8.) v gledališki dvorani Narodnega doma Funktkovo dramo v treh dejanjih »Tekma« v korist »Dijaške kuhinje«. Med odmorji svira dijaški orkester. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri g. Zlati Brišnik v Slovenski ulici in v tobačni trafiki v Gosposki ulici.

m V četrtek 23. t. m. ob 20. uri ima Sokol predavanje v Nar. domu. Predava br. dr. Kovačič. Tema: »Protestantizem na Slovenskem s posebnim oziranjem na Trubarjevo »Cerkveno uredništvo«. — Pridite vsi!

4. Moment slovanske vzajemnosti pride zadnji v poštev. Besedo »slovanska vzajemnost« je treba rabiti previdno, da ne postane prazna fraza kot je bila že tisočkrat na ustih naših »rodoljubov«. Ne gre za petošolsko ljubezen do Rusov, gre za čisto realne cilje. Ruski jezik je iztočnica našega nacionalnega življenja v svetovno življenje, v človeštvo. Ruski jezik nam je realen pripomoček, da se razmahamo, da postavimo svoje delo na večje dimenzije. Tudi ne gre za kake politične manevre. Politika ostani ob strani; gotovo je, da bi s pomočjo te tesne kulturne vzajemnosti čisto naravno in brez nepotrebnih fatamorgan, ki so tolikokrat ogoljufale naše »panslaviste«, dospeli k neki intimnejši zajednici političnih interesov: k slovanski politiki.

K citiranim izjavam prof. Anžiča in k 1. točki pripominam še to, da so tudi skandinavski pisatelji (na br. Ibsen, Strindberg, da ne omenjam znamenitost) izdajali svoje spise hkratu v nemških izdajah. Ne morda iz kakih pangermanskih nagibov ali iz omalovaževanja domačega jezika, marveč iz povsem kulturnih in praktičnih interesov. Na ta način so prišli v svet, postali pridobitve in last svetovne kulture. Njihove ideje so dobile večje žarišče in razširile svoj učinek v mnogo širje prostore. Ne gre torej k Mohamedu, marveč mora Mohamed h

m Zadruga brivcev naznanja, da so brivnice v soboto (praznik) do 16. (4.) ure popoldne odprte, v nedeljo pa ves dan zaprte.

m Vesel začetek in žalosten konec. Posestnik Štefan A. je prišel dne 20. t. m. po svojih opravkih v Maribor. Pri tej priliki pa se je hotel tudi malo povseliti in odpočiti od vsakdanjih naporov. Na kolodvoru se je seznanil z neko Nelko Kartin iz Lajtersperka, ki je bila takoj pripravljena delati mu družbo. No, pa sta šla. Med potom je dvignil Štefan v neki banki precejšnjo vsoto denarja, da ne bosta v zadregi. Imela sta se prav dobro, jedla sta in pila, popoldne pa sta se ustavila še za par uric v nekem tukajšnjem prenočišču. Proti večeru se je lepa in ljubezniva neznanka poslovala in izginila. Z njo pa je izginila tudi Štefanova listnica, v kateri se je nahajalo še 51.198 kron. To razkritje je bilo za Štefana seveda kaj neprijetno. Nanotil se je k policiji in tam potožil svojo nezgodo. Policija je kmalu ugotovila, komu je Štefan nasedel. Bila je to neka Katarina Lazer, pristojna v Jersdorf pri Lipnici (Nem. Avstrija), ki jo je po nalogu tukajšnje policije aretirala orožništvo v Studencid. Dozdevna Nelka je skrajno tajila, pozneje pa je vendarle priznala. Od ukradenega denarja se je našlo 50.048 K pri njenem ljubčku, za ostanek pa si je »Nelka« nabavila razno perilo, da bi tudi pri prihodnjih »pobeditih« imela tako krasen uspeh. Nelka in njen ljubček sta romala v zapor. Štefan pa je odjedal proti domu s trdnim sklepom, da se v Maribor ne pride več zabavati.

m Velika kavarna. Ob 17. uri popoldne čajanka s koncertom v »Klub baruz«.

Objave.

§ Mariborski biskop. Petek, soboto, nedeljo in ponedeljek se predvaja v I. Mar. biskopu »Dinty, kraj opiuma v San Francisku«, velikanska ameriška drama v 6 činih. — Izvzemši ponedeljka in četrta se vrši pri vseh večernih predstavah godba.

§ Marijonetna predstava. V nedeljo 26. marca ob 16. uri v mali dvorani Narodnega doma. »Živali in razbojnik.« Volezanimiva, žalost in smeh vzbujajoča igra, ki bo nudila našim malčkom obilo zabave. Stariši, ki želite svojim otrokom plemenit užitek, ne zamudite te prilike in jih pošljite k predstavi. Vstopnina samo 1 dinar.

§ Podpirajte šport! Šport je v korist vsakemu narodu, ki ga razume smoterno in pametno gojiti. Krepi mladino, duh, varuje jo pred alkoholizmom, ki je strup naroda. Tukajšnji slovenski športni klub je sklenil posvetiti vse sile skrbi, da nudi mladini možnost udeležiti se raznih panog športa. Ker se pa še rabijo razne priprave za to sploh in primanjkuje za to tudi gnetnih sredstev, ki bi pospešila razvoj športnega življenja, abelira odbor na naklonjenost p. n. občine in blagohotne podpore. Slovenski športni klub priredi v pospešitev njegovega namena dne 1. aprila t. l. »Elitni ples« v Götzovi dvorani s popolno vojaško godbo ter da s tem p. n. občinstvu priliko zabave, pa tudi priliko podpore.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Cet. 23. »Skopuli«. Ab. A.
Petek 24. Ob 15. »Raskolnikov«. Iz. ab.
Dijaška predstava.
Sobota 25. »Pahljača Lady Windermere«. Ab. C.

Dijaške predstave. Opozorjamo ravnateljstva in vodstva tuk. šol, da se vrši jutri, v petek 24. marca ob 15. uri prva dijaška predstava v mariborskem gledališču. In sicer se vprizori v proslavo stoletnice Dostojevskega »Raskolnikov«. Cene so polovične dramske.

Kultura in umetnost

x Pahljača Lady Windermere. Mariborsko gledališče vprizori v soboto, 25. marca »Pahljača Lady Windermere«, delo znamenitega angleškega pisatelja in dramatika Oskara Wilde. Oskar Wilde je bil sin nadarjenih staršev: njegov oče Sir William Wilde je bil zdravnik, njegova mati Lady Jane Frances Wilde pa se je udeleževala kot politična agitatorka pod psevdonimom Speranca. Med njegovimi dramatičnimi deli je odersko zlasti znana enodejanka »Saloma«, ki je ob enem posebno zanimiva vsled njegove postanka, v katerem se zrcali burna nerava pesnika. Wilde je namreč hotel videti v »Salomi« igrati slavno igralko Saro Bernhardt v vsej njeni pomlajenosti, nago plesočo pred tetrahom. Sploh je bil Wilde vseskozi vihravega značaja. Doživel in zapleten je bil v nešteto afer in aferic, ki so ga pritrle v zapor. L. 1897. je prišel zopet na svobodo, katere pa ni več dolgo užival. Umrl je l. 1900. v strašni agoniji v nekem zakotnem hotelu. »Pahljača Lady Windermere«, ki jo vprizori mariborsko gledališče, se dogaja v najvišjih angleških krogih. Okoli Lorda Windermere in njegove žene Lady Windermere ter Mrs. Erlynne, ki so pravzaprav jedro vse drame, se spreha precejšnja družba perveznežev, blazirancev, klepetavih mater, njihovih nadutih hčerkic, cukrenih mladeničev, itd. s kratka živa slika tedanje »Visoke gospode in boljše družbe«.

z Dr. Josip Tičar, Boj nalezljivim boleznim. S 17 slikami in 4 tabljami v trobarvnem tisku. (Zbirke političnih, gospodarskih in socialnih spisov. X. zv.) Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 158. — Cena Din. 10, po pošti Din. — 75 več. V dobi, ko divjajo najrazličnejše nalezljive bolezni, ki so pomorile že na tisoče naših ljudi, smo knjige, kakoršne je sedaj izdal dr. Tičar, že zdavnaj pogrešali. Dr. Tičar pravi v predgovoru, da jo je spisal v praktične svrhe, kako ohraniti posameznike pred okuženjem, kako je treba ravnati okužencu, kako je negovati bolnika, ter se združeno bojevati proti razširjenju posameznih kužnih bolezni. Natančno je opisal nastanek, razvoj, potek in zdravljenje 29 najbolj razširjenih nalezljivih bolezni (tifus, gripa, davica, škrlatina, kosa, dušljivi kašelj, mumps, šon itd.) ter jim pridejal celo vrsto slik, med njimi 7 trobarvnih. Priporočani smo, da bo knjiga izvrstno služila in da zato ne sme manjkati v nobeni slov. družini. Knjigo je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani.

x Vprašanje intendanta osješkega gledališča. »Die Drau« poroča, da bo prosvetno ministrstvo pozvalo sedanjega upravnika osješkega gledališča Andrije Milčinoviča nazaj v Skopje, kjer je bil poprej. Osješki gledališki in umetniški krogi so proti temu ter bodo v tem smislu tudi intervenirali pri prosvetnem ministrstvu, da pusti še nadalje Milčinoviča v Osijeku.

x »Lohengrin« v osješkem gledališču. Kakor poročajo osješki listi, so predstavi »Lohengrin« v tamkajšnjem gledališču prisostvovali ravnatelj zagrebske opere Peter Konjović, dirigent Milan Sachs ter režiser novosadskega gledališča Karadžić, ki so intendantu Andriji Milčinoviču ter ravnatelju opere Poliću čestitali na sijajni izvedbi.

x Zooolški muzej v Splitu. Splitska mestna občina bo v kratkem otvorila svoj zooolški muzej, v katerem bo zastopana vsa fauna splitske okolice. Konzervator Karaman je že priredil v ta namen večsto krasnih eksemplarjev.

x Nova knjiga pesmi Henria Regniera. Glasoviti francoski pesnik in član francoske akademije Henri Regnier je izdal novo knjigo pesmi, ki nosi naslov »Vestigia Flammae«. Henri Regnier je bil pred desetimi leti eden glavnih predstavitev simbolizma, danes so ga pa že prehiteli mladi s svojimi modernimi strujami.

x Francoski igralci na Dunaju. »Theater an der Wien« se pogaja s »Comedie Française« radi gostovanja delnega ansambla, ki bi igral Géraudyovo komedijo »L'aimée«.

x Cene glasbenih rokopisov. Antikvarijat L. Liebmannssohn v Berlinu je prodal nedavno za jako visoke cene več glasbenih rokopisov. Beethovnova pisma je prodal komad po 1300 do 1600 mark, liste Brahmsa po 1000 do 5100 mark, neko pismo Haydna za 3200 mark, sonato in dve pesmi od Mendelssohna za 51.000 mark, neko Wagnerjevo glasbeno skico za 29.500 mark, a neko Weberjevo varijacijo za 71.000

* Hasanaginica — opera. Znani hrvatski komponist Lujo Šafranek-Kavič je izročil zagrebskemu Narodnemu gledališču svoje najnovejše delo, opero »Hasanaginica«, za katero je priredil libreto sam avtor drame dr. Milav Ogrizović.

* Zbrana dela A. G. Matoša. Brat pokojnega hrvatskega pisatelja A. G. Matoša, viadni računski revident Milan Matoš v Zagrebu bo izdal v kratkem s pomočjo državne subvencije celokupna dela svojega brata.

* Proslava sedemdesetletnice Frana Serafina Vilharja v Zagrebu. V nedeljo je proslavil Zagreb s svečano akademijo v gledališču sedemdesetletnico našega velikega skladatelja Frana Serafina Vilharja, sina našega slovenskega pesnika Miroslava Vilharja. Na odru se je pokazal tudi jubilar v spremstvu opernega ravnatelja g. Pet. Konjovića. V imenu glasbenikov ga je pozdravil Blagoje Bersa. Podeljenih mu je bilo več vencev.

* Kosorjev »Požar strasti« v Varšavi. Dne 16. t. m. je uprizorilo varšavsko mestno gledališče našega hrvatskega dramatika Josipa Kosorja dramo »Požar strasti«. Ki je uspeła najlepše. Prevod je oskrbel J. Gszwind, ki prevaja na poljščino tudi še druge Kosorjeve drame in dela drugih jugoslovanskih pisateljev, katerih drame uprizori istotako varšavsko gledališče. V kratkem uprizore tudi Vojnovičevo »Smrt majke Jugovića«, katero je prevela gospa Marija Szezepanska, soproga zagrebskega konzula.

Sokolstvo.

o Predavanje br. Kovačiča »O protestantizmu na Slovenskem«. Ki smo ga morali že nekočkrat preložiti, se vrši nepreklicno 23. t. m. z začetkom ob 20. (8.) uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Vse članice in člani so iskreno vabljeni, ravnotako vsi prijatelji Sokolstva. — Izobraž. odsek »Sok. dr. v Mariboru«.

o Agenti Hrvatskega Sokola v Dalmaciji. Zagrebski odpadniški Hrvatski Sokol na Wilsonovem trgu je odposlal v Dalmacijo več svojih agentov, akademikov z nalogo, naj bi skušali pridobiti dalmatinska sokolska društva za odpadništvo in narodno izdajstvo. Dalmatinski Sokoli za take prigrizke sode niso dostopni, zato je že naprej gotovo, da ti Radićevi sokolski agenti ne bodo imeli sreče, kakor jo niso imeli drugi politični.

Šahovska tekma Maribor—Zagreb. V petek 24. t. m. ob 5. uri popoldne dosepejo zagrebski igralci — bo jih najmanj 7 — v Maribor, kjer jih bo na kolodvoru pozdravil odbor tukajšnje ga kluba. Vsi tukajšnji šahisti so s tem uljudno vabijo, da se udeležijo sprejema. V soboto 25. t. m. ob 9. uri zjutraj začne tekma v zadnji dvorani restavracije »Stare pivarne« (Halbwild) prej Fuchs) v Jurčičevi ulici. Tukajšnji igralci gr. Faval, Hočevar, Kebylanski, Kramer, dr. pl. Kruglovski, Nejejsa, Peyer, dr. Stefančič in Stupar se s tem nujno napotajo za točen prihod. K vsaki partiji se rabi po enega zapisničarja — torej v celem najmanj 7; — prostovoljci naj se takoj javijo pri klubovem odboru. Vsi šahisti, — tudi oni, ki niso klubovi člani — ter zastopniki časopisa — se s tem uljudno vabijo, da prisostvovalje tekm kot gledalci. Vstop prost. Voditelja turnirja sta prof. Vagača (Celje) in prof. Jakžel (Ptuj). Dopoldan se vrši 1. kolo, popoldan 2. dne 25. zvečer ob 8. uri banket v »Grajski kleti«. Banketa se zamore udeležiti vsak prijatelj šaha, ki se poprej javi pri klubovem odboru.

Gospodarstvo.

g Dobava cigaretnega papirja, kartona in papirja. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 21. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni Upravnika državnih monopolov v Beogradu ofertalno licitacijo glede dobave cigaretnega papirja, kartona za škatle in raznega papirja. Predmetni

glas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja starega kovanega železa. Dne 24. aprila t. l. probale se bodo za javni ustmeni licitaciji in sicer v Ljubljani pri artilerijskem odelenju Dravke divizijske oblasti, v Celju pri Komandi Celjskega vojnega okruha, v Mariboru pri Komandi mesta in v Ptuj pri Komandi 4. pijonirskoga bataljona večje količine starega kovanega železa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri označenih komandah, pri katerih se vsi licitacija, interesentom na vpogled.

Vinarski in sadjarski odsek kmetijske družbe za Slovenijo je imel v soboto 18. t. m. v Mariboru občini zbor v prostorih vinarske in sadjarske šole. Vodil ga je predsednik g. Puklavec. Poleg 22 delegatov sadjarskih in vi-

narskih organizacij ter kmetijskih podružnic sta se zbora udeležila tudi gg. Sanein kot šef oddelka za kmetijstvo ter Gombač kot zastopnik kmet. družbe. Poročilo o delovanju odseka je podal g. Puklavec. Delovanje je bilo posvečeno zlasti pospeševanju umnega vinarstva in sadjarstva, izvoza vin, odpravi carin za izvoz, pospeševanje vinskih razstav in sejmov, rešitvi viničarskega vprašanja, ustanovitvi novih matičnjakov (Pekre, Varna sela), ustanovitvi vzorne vinske kleti itd. Odsek je priredil na ljubljanskem velesejmu l. 1921 krasno vspehi vinski sejm. Izvršil je priprave za ustanovitev zveze vinogradnikov za celo državo. Na predlog g. Keneta iz Globokoga se sklene, da se vina iz Posavja odslej na sejmihi imenujejo bizeljska vina. V novi odbor so voljeni gg.: Ant. Puklavec kot predsednik, Srečko Robič (Limbuš) kot podpredsednik, viš. klet. nadz. Jos. Zabav-

nik kot tajnik, vin. instr. Jos. Glaser kot blagajnik ter kot odborniki Miha Brenčič (Ptuj), Jos. Čížek (Jarenina), Fr. Ferline (Smarje), Fr. Gomilšek (Sv. Benedikt), Jos. Janežič ml. (Staravas), Janko Lesničar (Celje), Peter Novak (Slovenska Bistrica), Dragotin Novak (Stročjavaras), Lovro Petovar (Ivanjčkovec), Jože Priol (Maribor), Vlad. Pušenjak (Maribor), Fr. Rudl (Kamnica), Fr. Stanjko (Ljutomer), Franc Kene ml. (Globoko), Jos. Thaler (St. Ilj), Jakob Zemljčič (Radinci), Al. Zupanič (Vajgen-Jarenina), Jos. Zupan (Ptuj), Fr. Zebot (Maribor), Karl Retzer (Pisec), Anton Lipovšek (Smarjeta), Fr. Čuček (Ptuj), Jos. Drogenik (Sv. Jurij), Fr. Roblek (Zalec), Štef. Dobnik (St. Janž), Jože Pečnik (Kapele), Jakob Belina (Podlehnik). Člana sta tudi Rob. Košar kot glavni odbornik kmet. družbe ter ravnatelj Zmave kot virilist. — Po poročilu g. Puklavca se sklene dela-

ti z vsa silo na ustanovitvi pokraj. zveze vinogradnikov Slovenije ter glav. nega Saveza jugoslav. vinogradara. — G. ravnatelj Zmave je podal obširno in stvarno poročilo o stanju vinarstva v državi, zlasti v Sloveniji, strok. učitelj g. Priol pa o stanju sadjarstva. K poročilom se še vrnemo. — Delegat Zemljčič želi prirejanje predavanj sadjarskih in vinarskih strokovnjakov. G. Sanein pojasni, da za enkrat ni kreditov, da pa so ti v novem proračunu predvideni in da bo dobil tudi vsak srez svojega ekonomista, ki bo vršil to nalogo. — Sprejme se predlog delegata Gomilška, da se privatne drevesnice postavijo pod strokovno kontrolo. — Sklene se oster protest proti temu, da carinarne za prevoz sodov iz Maribora po progi Špilje-Ljutomer zahtevajo carino, dalje proti temu, da se zahteva carina od lesa, ki ga obmejni prebivalci vozijo na žage v Avstriji.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R.

(Dalje.) (40)

Vrata so zaprta. Inženir jih je na svojem begu zaprl. Lajajoč se zaganjajo psi v težka vrata, volhajo po tleh, vtikajo nosove v špranje...

Potem tečejo naprej, proč od svetlišča. Daleč pred drugimi teče največji z odprtim gobcem, iz katerega mu moli, kakor pošasti, velik rdeč jezik.

Tam stoji visoko vzravnani inženir. Zasledujejo ga! Na sledu so mu!

Med drevjem pred njim se že prikaže prvi pes. Inženir se spusti v tek...

Na življenje in smrt. Med tem, ko teče v divjih skokih vedno dalje in dalje, poizkuša misliti. Dolgo ta lov ne more trajati, psi ga bodo dohiteli in raztrgali.

Nazaj v tempelj! mu šine bliskoma v glavo. Tam pred nogami boginje, tam mora biti nedotakljivo zatočišče, ako je sploh kje tu v tem mestu čudežev in fantazmov.

In sredi v obupnem diru se zaobrne — nazaj proti svetlišču.

Toda vedno in vedno bližje za njim se oglašajo lajanje razbesnelih psov.

Ostali psi so sicer še daleč zadaj in zdi se, da že omahujejo, toda največji, ki ga je prvi zasledil, mu prihaja vedno bližje in bližje.

Bliskovito naglo se pode misli po inženirjevi glavi. Njegov prvotno tako miren tek postaja vedno bolj nepravilen. Vedno težje sope in srce mu bije tako močno kakor da bi mu hotelo počiti.

Siloma se trudi ostati miren. Končno se odloči. Ostale živali, kakor tudi ljudje mu niso nevarni. Predaleč zadaj so še. Toda z velikim psom, ki se mu vedno bolj približuje, mora obračunati.

»On ali jaz!« vzkligne ter stisne zobe. Še predno se mu ostali približajo, mora pasti odločitev. Svetišče doseže le tedaj, ako pogine ta pes.

Sunkoma obstane, težko sopeč, se obrne proti, v divjih skokih prihajajočemu psu, pripravljen na njegov naskok. Inženir pripravi roke. Z divjim skokom se zažene vanj velikanska žival.

Takrat zgrabi inženir z obema rokama psa za goltanec ter ga stisne z vso silo, kolikor je ima. Toda pes je močan, njegove šape se upro ob inženirjeva rame, ga podro na tla.

Vse težko pasje telo leži na njem. Obupno ga poizkuša vreči s sebe. Zaman! Vedno silnejše in silnejše ga pritiska k tlom.

Ze se približujejo tudi ostali psi... Še nekaj minut in pri njem so.

Inženir napne vse svoje sile. Z nadčloveško močjo stisne še enkrat z obema rokama pasji goltanec.

In tedaj... sam ne more verjeti...

Psu pojemajo bolj in bolj moči. Njegovo orjaško telo spreletujejo tresljaji. Inženir stisne še enkrat, še dvakrat, trikrat... in pes se zvali mrtev na tla.

Inženir plane kvišku. Od razburjenja in napora se trese po vsem telesu. Toda... le še nekaj metrov ga loči od ostalih zasledovalcev.

Naglo se okrene. Beži dalje proti svetlišču. Svetišče je vedno bližje.

K velikim vratom? Če so zaprta, je vse izgubljeno. Svetišče mora imeti tudi še druga vrata. Na svojem begu pred velikim duhovnom v svetišču je bil zapazil mala na nasprotno stran vodeča vrata.

Sopeč drvi dalje krog svetlišča. Res: tu so ona vrata.

Zaprta!

Psi so že tik za njim. Inženir se zažene z vso silo proti vratom in med tem, ko dospo psi že itak do njega, se vrata vdajo in inženir plane v svetišče.

Sopeč drve za njim stražarji. Videli so ga, ko je izginil v svetišče, toda nihče ne sme brez dovoljenja duhovnov prestopiti svetega praga. Zvižgajo, kličejo pse nazaj, toda ti se ne zmenijo za njih kliče. Stražarji planejo za njimi, jih zgrabijo ter potegnejo nazaj.

Stražniki premišlujejo, se posvetujejo, potem se odloči eden od ostalih ter steče krog svetlišča. Pred stebriščem na zadnji strani stojita dva duhovna. Stražnik se jima približa, jima razloži, kaj se je zgodilo.

Sele pred nogami boginje je begunec rešen. Še vedno je čas prijati ga.

(Dalje prihodajči.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Andrej Oset, Maribor, Aleksandrova cesta 57, telefon 88, trgovina z deželimi pridelki, drvmi, premogom in vinom, se pripravlja za nakup in prodajo po najugodnejših cenah. Brzotav: Andrej Oset, Maribor. 405 10-10

Prodaja se Singerjev šivalni stroj. Gospoška ulica 28 pri Webler. Ogleda se o 12. do 14. ure. 453 2-1

Enonadstropna hiša s prostim stanovanjem in lokalom se takoj prodaja. Prečna ulica št. 4. 429 7-7

Suha bukova drva, trboveljski in velenjski premog prodaja tvrdka Lippert, Tattenbachova ulica 13. 428 6-5

Ne pozabi naročnino!

POLIR
Pristopajte k Jugoslovenski Matici.
se sprejme pri stavbenem podjetju Accetto in drugovi, družba z o. z., Maribor, vogal Franciškanske in Wildenrainerjeve ulice. 401 3-1

Agitirajte povsod za naš list!

„Tabor“ stane mesečno le 30 kron

Brez jamstva za pravilnost in sprememba.

VOZNI RED.

Veljaven od 10. marca 1922.

I. Proti jugu (Maribor—Postojna—Trst, z odcepi).

Os. 225	Os. 223	Os. 221	Os. 49a	Os. 47	Brz. 7	Brz. 3	Meš. 801	Os. 45	Os. 43	Brz. 9	Prihod	Odhod	km	Smer	Postaje	Smer	Prihod	Odhod	Brz. 10	Os. 50a	Os. 43	Meš. 802	Brz. 8	Brz. 4	Os. 44	Os. 43	Os. 222	Os. 224	Os. 226
20:50	16:00	9:00	23:30	16:50	14:14	13:58	12:49	10:15	5:30	2:00	odh.				Maribor glavni kolodvor		prih.		3:50	4:03	9:59	14:05	14:27	14:45	16:56	22:17	7:19	11:06	17:30
21:26	16:36	9:36	0:01	17:22			13:43	10:41	6:02		prih.		19		Pragersko		odh.		3:32	9:25	13:02				16:22	21:42	6:40	10:27	17:00
22:19	17:19	10:17							7:02				22		Ptuj											20:17	5:26	9:44	16:14
23:37	18:32	11:40							8:30				65		Cakovec											18:36	4:00	8:18	14:47
	19:35	12:53							9:48				95		Kotoriba												17:00	7:00	15:30
	20:55												105		Nagy-Kanizsa														5:45
		0:15	17:40				14:07	11:02	6:20				96		Slovenska Bistrica				3:14	9:11	12:42				16:08	21:23	6:24		
			18:20				14:30	11:25	6:55				30		Slov. Bistrica mesto					8:10	10:30				15:35	17:10	5:40		
		0:27	17:52				14:26	11:14	6:32				33		Piljčane				3:03	9:00	12:23				15:57	21:18			
			18:56						10:12				48		Konjice					5:27						13:40			
		1:00	18:26				15:46	11:48	7:06				53		Grobelno				2:34	8:23	11:21				15:20	20:41			
							17:23		11:03				82		Rogatec					5:10						13:10			
		1:21	18:51	15:28	15:12	16:17	12:12	7:30					68		Celje				2:11	7:58	10:45	13:09	13:27	14:55	20:17				
		2:51	17:25	17:25				9:51					101		Velenje					5:51		10:00	10:00			17:13			
		1:59	19:34				17:16	12:55	8:13	3:42			92		Zidani most				2:03	1:32	7:09	9:40			14:03	19:27			
		6:46	22:25	18:01			22:25	16:45	11:13	5:33			168		Zagreb J. k.				0:02	21:55		5:50	10:30			8:12	16:13		
			16:25	8:35				16:25	5:10				595		Beograd				8:15	8:15		12:55	18:00			12:55			
		3:47	21:40				17:01	20:30	14:55	10:41	5:03		156		Ljubljana—Glavni kolodvor				0:40	23:52	5:18	6:40			11:35	12:06	17:35		
		8:48	8:48				19:15		20:32		7:10		220		Postojna				22:59	19:10					9:33	8:19			
		12:23	12:23				21:55		23:40		9:35		301	Y	Trst				19:45	15:20					6:35	5:00			

* Vlak 801 čaka v Mariboru na šolarje do 13:25.

II. Proti severu (Maribor—gl. kl.—Spielfeld—Straß—Dunaj, z odcepi).

Os. 74b	Os. 72	Os. 70bII	Os. 70bI	Os. 32	Brz. 4	Os. 36	Os. 34	Brz. 10	Postaje	Brz. 9	Os. 35	Brz. 3	Os. 31	Os. 33	Os. 71b	Os. 71	Os. 75	Os. 77
17:16	12:41	6:30	6:20	19:00	15:16	8:00	5:16	4:21	Maribor gl. kol.	1:35	8:40	13:35	19:32	22:21	9:53	7:35	14:06	20:52
17:39	13:04	6:53	6:43						St. Ilj						9:30	7:13	13:43	20:29
17:50	13:13		6:52	19:31	15:43	8:31	5:41	4:48	Spielfeld—Straß	1:11	8:08	13:11	19:00	21:30	9:20		13:30	20:20
19:50			9:05						Gornja Radgona						7:18			18:06
20:57			10:19						Ljutomer						6:07			16:47
				22:19	16:40	11:17	8:06	5:45	Graz gl. kol.	0:21	5:37	12:21	16:32	19:42				
				0:35	17:53	13:28	9:40	7:03	Bruck a. M.	23:14	3:41	11:20	14:50	17:46				
					9:53				Prasha				18:45					
				6:45	21:45	19:40	14:54	10:55	Wien J. kol.	19:20	21:45	7:25	8:05	13:20				

III. Proti zapadu

(Maribor gl. kol.—Celovec, z odcepi).

Os. 415	Os. 413	Os. 411	Postaje	Os. 412	Os. 414	Os. 416
19:48	15:00	5:00	Maribor gl. kol.	7:37	12:25	20:45
19:56	15:08	5:10	Maribor kor. kol.	7:29	12:17	20:37
21:38	16:44	6:53	Dravograd—Meža	6:00	10:50	19:10
		10:00	Velenje			17:25
		11:26	Celje			15:40
22:16	17:22	7:36	Prevalje	5:31	10:14	18:08
	18:47	8:49	Pilberk		8:50	16:43
19:40	9:41		Celovec gl. k.		7:50	5:44